

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 41 (460)

Fredagen den 9 oktober 1896.

9.de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam ..... kr. 5.— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5.— Iduns Modet., månadsuppl. » 3.— Barngarderoben ..... » 3.—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.		Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELMBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling		Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn r endast för kompletteringar.)		Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.	
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Charlotte Pendleton.

Stockholm gästas för närvarande af en af Nordamerikas mera bemärkta damer, miss Pendleton.

Namnet är förut icke okänt i Sverige. En nevö till henne, målaren William Marcy Pendleton, har redan med några läckra porträttdukar väckt berättigadt uppseende på en och annan af våra konstutställningar och är nu, som man sett af tidningarna, som bäst i fart med att på Djursholm bygga sitt hem.

Släkten Pendleton är gammal engelsk adel med traditioner från korstågen. Sedan mer än två århundraden har den uteslutande bebott Nordamerika och en af släkten, med förnamnet Edmund, var den, som gaf upphöfvet till den betydelsefulla oafhängighetsförklaringen af år 1776. Äfven på kontinenten är namnet Pendleton icke okänt. En broder till miss P. var den nu affidne ministern George P. i Berlin och hennes broder Edmund, fader till målaren, är en af Amerikas mera framstående författare.

Själff är miss P. i sitt hemland känd som en begåfvad lyrisk författarinna. Hennes dikter utmärka sig för ett stort herrvälde öfver formen och för en varm underström af religiositet.

Sin största betydelse äger hon emellertid såsom en initiativets kvinna. Många äro de åtgärder, som i hennes hemland vidtagits på grund af hennes ord — hon är nämligen en talarinna som få, och de stora tidningarna i hennes hemland söka superlativa uttryck, då det gäller

skildra hennes tal Konst och hennes stämmas klangfullhet —; men samtliga tendera de mot ett gemensamt mål, nämligen luft och sol åt de stora städernas tusen bleka barn.

Så till exempel »Fairmount Park» i Philadelphia.

I denna stora stad, där bland andra så många af svenska föräldrar födda barn växa upp, väckte miss Pendleton förslag att

på enskild väg på en plats, som förut var öde, åstadkomma en stor vid floden belägen park, där friska springbrunnar kylde luften under heta somrardagar, och där skuggande träd hägnade gräsmattor, som finge beträdas, en park, där stadens sjuka och stadens barn skulle äga besittningsrätten, och inom kort stod parken färdig som trollad fram i en saga, ja, för endast några månader sedan lät miss P. i denna park tackelset falla för dess första monument — ett jättemonument öfver den mördade Garfield.

Äfven för undervisningen har miss Pendleton visat varmt intresse. För svenska läsare torde det vara intressant att erfara, att genom hennes åtgörande den svenska slöjden införts i flertalet af flickskolorna i Philadelphia.

Miss Pendleton erbjuder i sin person den mindre vanliga företeelsen af en verklig världsdam, som på samma gång med lif och lust i sin mån ägnar sig åt realiserandet af allmännyttiga idéer. En fördel för henne är därvid den synnerligen oberoende ställning hon såväl i ekonomiskt afseende som eljes innehar.

Vid allt, hvad lyckan bjuder dig,
Hvad glans och nöje dela,

Låt tryggt med hälften nöja dig:
Det är för mer än det hela.

H. Hoffmann.

Sin tid tillbringar hon ofta på resor; dess-
emellan drager hon sig tillbaka, vare sig
till sitt hotell i Philadelphia eller sin som-
marvilla i Bar Harbor.

I Sverige torde miss Pendleton komma
att stanna öfver vintern. Landet och fram-
förallt Stockholm med dess härliga omgif-
ningar hafva på henne gjort det angenä-
maste intryck, och det är att hoppas att
hon icke skall underlåta att med sin penna
bidraga till kännedomen i Amerika om Sve-
rige som turistland.

För vårt intellektuella lif hyser hon lika-
så det lifligaste intresse. Genom Ellen Key,
hvars bekantskap hon haft förmånen göra,
torde för henne vägen till uppfattning om
särskildt den kvinnliga svenska intelligen-
sens sträfvanden blifva lätt nog. Vår konst
har i henne en varm beundrare; framför
allt intresserar henne Liljefors, af hvilken
redan europeiske konstnär hon nyligen be-
ställt ett arbete.

Vi hoppas, att miss Pendleton, ju mer hon
lär känna vårt land, desto mer måtte lära
sig värdera det. Måhända skall hon finna
ett och annat mål, som inom pedagogikens
och människokärlekens områden föresväfvat
hennes, redan häruppe i vårt undangömda
hörn af världen vordet verklighet.

Estelle.

På bröllopsresa.

*En sommarkväll, som intet moln förmör-
kar,
går nattexpressen rastlöst söderut,
längs vallen buga nyttslagna björkar
och sol förgyller torpets röda knut.*

*I sofvaggonen trötta resenärer
ha slumrat in i dammets hvirfvelsky;
för dem är resans enda mål: affärer,
för dem kan himlen vara grå som bly.*

*Men han och hon, i hvilkas öron klingar
ännu en ton af bröllopsmelodi'n,
och som i jubel fly på ångans vingar,
med läppar fuktiga af kyss och vin —*

*för dem är solen en gudinna vorden,
som hägnar deras väg med idel ljus,
för dem i sommarkvällen hela jorden
står härligt smyckad som ett bröllophus.*

*På vagnens platform lämnade allena,
blir deras värld en drömvärld, underbar,
allt medan hjulen dåna mot sin skena
och sprängda klippors skon gifva svar.*

*Hur blick i blick sig omotståndligt sänker,
när ömt intill hans bröst hon sluter sig!
Och i den kyss, hon blygt och skuldlost
skänker,
hon tolkar sitt: Jag lefver blott för dig!*

*Och markens tusen blomster vagga sina
af dofter fyllda kalkar mot de två,
och skogen signar, fjärdens vågor skina,
och himlens kupa hvulfs än mera blå.*

*Ty dessa unga, hvilkas pulsar glöda
af lifvets lust i doftrik sommarnatt,
åt dem är ämnad framtidsgagns möda
att enigt bäras under ve och skratt.*

*De korats ut en stor mission att fylla
och därför hälsas de af markens blom.
Som unga träd i vårens mjuka mylla,
de löften ge om skördars rikedom...*

*Och tåget brusar rastlöst fram i natten,
men genom dånnet utaf tung vaggon
det klingar något öfver land och vatten:
det är all ungdoms fagra brölloppssång.*

Ernst Högman.

"Kamelen."

Det finnes kvinnor, högst få likväl, hvilka
det icke missklär att gråta. Deras ögon-
lock bli hvarken röda eller svullna, endast
iris fuktas; och tårarna bilda inga fåror eller
fläckar på deras glatta kinder, utan tindra
där, en och en, likt dagdroppar på marmor;
deras snyftningar äro väl afpassade och följa
i en viss rytm; och bröstet stiger och sjun-
ker, icke allt för stormigt. Men detta är
en sällsynt talang.

Fru Eva hade den icke, åtminstone ut-
öfvade hon den icke i detta ögonblick, där
hon satt vid sitt skrifbord med hushålls-
boken öppen framför sig och näsduken för
ögonen.

Hennes tårar voro raka motsatsen till of-
van omtalade paradtårar, och när hon såg
upp, förskräckt af knarrande fotsteg, lik-
nade hon, med håret uppstruket öfver ena
sidan af pannan, mera en tuktrad skolpojke
än den vackra, unga fru, som hennes man
var så stolt öfver.

Också kunde icke onkel Staffan återhålla
skymten af ett leende, som blandade sig i
det uttryck af hjärtligt deltagande, hvarmed
han nu kom fram till sin guddotter Eva,
van som han var att mötas af idel fröjderop,
när han så där öfverraskade.

»Men min kära flicka!?»

Det var henne icke möjligt att hämma
sin gråt eller att ge någon förklaring öfver
densamma, och så förde han henne till sof-

fan och gjorde det bekvämt för henne, allt
under det han talade vänligt lugnande ord
om att hon nog måste gråta ut, efter hon
nu en gång, mot sin vana, börjat, och se-
dan skulle han hjälpa, om det stod i hans
makt.

Han mildrade solljuset med en skärm,
gick ett par slag omkring i rummet och
satte sig så ner vid skrifbordet på den plats
fru Eva lämnat och blickade mekaniskt på
sidorna i hushållsboken.

Emellertid började han vända på bladen
ett efter annat, och ju tystare snyftning-
arna blefvo från soffan, dess ifrigare fort-
satte han sitt studium, tills han i ett nu
slog ihop boken och utbrast:

»Fy katten, sådan persilja! Jag undrar
hvad jag skulle ge syster Ida för att få hen-
ne till ett sådant arbete. Hon skulle inte
gråta hon, men väl kasta boken på elden!
Du behöfver inte säga mig, att du gråter
öfver att så här behöfva skriva upp dag
efter dag: 2 öre persilja, 5 öre morötter,
10 öre dill — o. s. v. i oändlighet, det är
tårar värdt. Inte vill Herman det?»

»Nej,» sade Eva med snyftande röst, »han
vill nog inte, att någonting skall vara svårt
för mig, men jag måste ju skriva upp för
att veta, hvart pengarne taga vägen.»

»Visserligen, visserligen — men icke så
i detalj, det vore ju alldeles nog att skriva
för veckan, hvad hushållet gått till; men
det är nu icke själfva skrifningen, hur tids-
och humörförstörende den än kan vara, som
kommit min tappra Eva att fälla modet —
bekänn! Och säg, att det sorgliga ligger där-
uti att: *det icke hjälper*. Du silar hela mygg-
svärmar sida efter sida — men kamelen,
kamelen går lös!

Vi ha här oktober månad. Låtom oss be-
trakta den sidan som en fixerbild och fråga:
Hvar är kamelen? Icke är det persiljan
eller morötterna eller ens den nya vinter-
hatten, utan hvad säger du om denna lilla
figur, företrädd af titeln »hyran för kvar-
talet»: 250?

Nu är det fixerbildernas egenskap att de-
ras hemlighet är fördold för ögat i det all-
ra längsta — men *har* man fått reda på
den en gång, så kan man icke förbise den
sedan.»

»Ja, vi bo som andra våra umgänges-
vänner.»

»Ni gör det — men den som bor för
1,000 om året, måste ha en inkomst af
10,000 årligen, om det ena skall vara ef-
ter det andra. Det är den rätta proportio-
nen; och har du en gång fått korn på den
kamelen, så vet du, att allt besvär med myg-
gen är totalt bortkastadt.»

»Det är sant: vi ha visst icke några
10,000.»

»Nej, och därför har du heller icke råd
att gråta öfver småkrafts. En stor våning
drar med sig stora utgifter eller — stor
otrefnad. Men jag vill icke för allt i värl-
den se dig ledsen igen.»

»Du gör mig lugn i stället, och jag lof-
var att ta ihop med kamelen, så snart jag
kan få Herman att se honom.»

»Rätt så!»

A. M.

Kvinnokongressen i Berlin.

Bref från Iduns korrespondent.

Att det icke finnes något nytt under solen, påstod redan den vise Salomo, och detta har sedan under tidernas lopp upprepats så många gånger, att det till slut nästan ansetts som en oomtvistad sanning. Men den kongress som söndagen den 20 september samlades i Berlins stora rådhus var verkligen något så fullkomligt nytt, att världshistorien aldrig haft att uppvisa något liknande. 1,500 kvinnor från jordens alla länder samlades där för att öfverlägga om sina plikter mot samhället, sina behof och önskingar för framtiden.

Kongressens officiella namn lydde: *Internationaler Kongress für Frauenwerke und Frauenbestrebungen*. Inbjudningen var utfärdad af tjugu bland Berlins mest framstående damer, hvilka med sig associerat ytterligare trettio, tillsammans utgörande en komité, som hade att bestämma öfverlägningssämen och ordna allt för kongressen. Bland dessa märkas en filosofie och en medicine doktor(-inna), lärarinnor, skriftställarinnor och konstnärer, åtskilliga representanter för fabriksarbetet och slöjd samt en kvinnlig trädgårdsmästare.

Framst såsom den drivande kraften och tillika 1:a ordförande stod den bekanta skriftstäl-larinnan fru Lina Morgenstern, och vid hennes sida såsom 2:a ordförande den icke mindre framstående fru Minna Cauer, hvars utmärkta sätt att leda förhandlingarna väckte allmänt erkännande bland såväl åhörarna som pressens män.

Kongressen var bestämd att hållas d. 19—27 september, och programmet var ytterst rikhaltigt. Det upptog föredrag och diskussioner rörande kvinnorörelsens framsteg, kvinnans rättliga ställning inom Tyskland och andra länder, kvinnans deltagande i välgörenhetsarbetet, i skolor och fattigvård, i uppfostringsfrågor, kvinnors vetenskapliga studier vid högskolor och deras utbildning till läkare, apotekare, sjuksköterskor och barnmorskor. Vidare nykterhetssträfvanden, hushållsskolor, folkök, feriekolonier, kvinnans arbete inom industri, handel och yrken och den därmed sammanhängande lönefrågan, kvinnliga fackföreningar och hjälpföreningar, sedlighetsfrågan, kvinnan inom konsten och litteraturen, kvinnans deltagande i fredsrörelsen m. m.

Frågan om kvinnans politiska rösträtt stod icke på programmet, och den första talarinnan, fru Stritt från Dresden, som hade att gifva en öfersikt af kvinnornas ställning inom Tyskland, förklarade, att hennes landsmaninnor ännu icke uppsatt denna fråga på sitt program, ehuru rörelsen var så stark inom angränsande länder och frågan där stod så nära en lycklig lösning. Men så mycket ifrigare kämpade engelskor och amerikanskor för denna sak, utan att af någon mot-sägas, och en fransysk talarinna m:me Potonié-Pierre berättade, att det i Frankrike för närvarande allvarsamt ifrågasattes att uppställa kvinnliga kandidater vid de allmänna valen. Någon diskussion förekom dock lika litet angående denna fråga, som någon af de öfriga. Tiden med-gaf det icke.

Endast inom sektionerna ägde diskussion rum, och där upptog sedlighetsfrågan en dryg del af tiden. Äfven den kvinnliga klädedräkten underkastades där en skarp kritik, och med. d:r Spener betecknade densamma som »ett betydande hinder för kvinnorörelsens framgång». Några pedagogiska frågor äfvensom lämplig-heten af kvinnliga trädgårdsskolor dryftades äfven inom sektionerna. En varm förespråkare för de senare var fröken E. Kastner, själf föreständar-inna för en dylik anstalt vid Friedenau, en af Berlins många förstäder. Denna skola besöktes af de flesta kongressledamöterna, och med sär-skilld hänsyn till de många förfrågningar angående trädgårdsskötsel, som ingå till Idun, gjorde vi oss underrättade om förhållandena där samt begärde program, hvilket dock icke för ögon-blicket fanns tillgängligt, men som sedermera skulle skickas. Kursen är tvåårig med teoretisk och praktisk undervisning af både manliga och kvinnliga lärare. Afgiften i ett för allt 85 mark pr månad.

Men vi återgå till kongressen. Aftonen före densamma var ett festligt samkväm anordnad i ett af Berlins förmästa hotell, det så kallade English House vid Mohrenstrasse. Mer än 1,200 deltagare strömmade uppför de blomstersmykade och mattbelagda trapporna in i de präktiga

salarne, hvilka snart fylldes af en högtidsklädd skara i magnifika toaletter, alla som igenkän-ningstecken bärande en rosett i sitt lands fär-ger och med det därunder hängande förgyllda kongressmärket. Marskalkarne hade två långa fladdrande band fästade vid axeln. Det var en intressant och mångfärgad tafsa, som utbredde sig för ögat. Ungdom och skönhet voro här lika starkt representerade — om ej mer — än ålder-domens stilla resignation. Karaktäristisk var frånvaron af blåstrumpetypen, sådan vi fordom föreställde oss den och ännu se den återgifven i våra skämtblad. Herrar funnos äfven tillstå-des, om ock i minoritet. Mötets internationella karaktär gaf sig genast tillkänna genom de många olika ansikstyperna och den språkförbistring som härskade. På ett eller annat sätt lyckades man dock alltid göra sig förstadd af sin granne, och ett gladt sorl fyllde rummen, tills ordföran-dens väldiga kiocka ringde samman, fru Mor-genstern uppsteg på estraden och hälsade gäs-terna välkomna, särskildt de främmande, till hvilka hon riktade många vänliga ord. Talet be-svarades och en dikt upplästes, hvilken belöna-des med lifliga applåder. Efter några skämt-samma anmärkningar till de närvarande herrar-ne — äfvenledes från estraden — uppmanades man så att storma borden. Detta skedde ock med mer eller mindre framgång för hvar och en. Blygsamma naturer fingo lida hungerns kval. I allmänhet blefvo dock de utländska deltagarne väl försedda, ty hvar en rosett i de främmande färgerna syntes, räcketes strax en vänlig tysk hand fram för att hjälpa.

Redan kl. 10 var festen slut, och man gick hem att sofva den rättfärdiges sömn och bereda sig till de kommande dagarnes mödor, hvilka sannerligen ej blefvo få. Tio à tolf föredrag hvarje dag, alla eftermiddagar anslagna till be-sök i industriutställningen, i olika slags skolor och uppfostringsanstalter, i sjukhus, välgören-hetsinrättningar, folkök och hushållsskolor m. m. samt dessemellan en och annan liten skällskaplig sammankomst — se där hvad programmet bjöd på. Med förvånande ihärdighet höllo de flesta ut i allt detta. Alla föredrag voro till trängsel besökta och intresset tycktes för hvar dag snarare till- än aftaga. Också anmärkte skämtsamt de tyska tidningarna, att man efter denna dag knappast mer kan tala om ett »svagare kön».

Kom så mötets första dag i rådhusets stora festsal, hvilken rymmer ett par tusen personer. På midten af ena långväggen var talarstolen rest mot en fond af blommor och grönt och — naturligtvis! — kejsar Wilhelms byst öfvervakande det hela. Jag begriper ej, hvart man skulle gå här i Tyskland för att ej träffa på kejsarens porträtt eller byst. Det är så gifvet som amen i kyrkan. Bismarck och kejsaren öfver allt, både högt och lågt. Denna hyllning är vacker och springer strax i ögonen på en utlänning. Nå, kejsaren satt där äfven nu och nedanför honom i lefvande mätto stadens borgmästare och råd, inbjudna såsom hedersledamöter. De, jämte de delegerade, tronade i stora fåtöljer, hvilka till-hörde rådhuset och som voro prydda med stan-den Berlins vapen. Det såg mäktigt ut. Andra dödliga sutto på vanliga stolar med höga ryggstöd, och de allra yttersta, som försenat sig, fingo nöja sig med en ståplats mellan eller bak-om kolonnerna. Äfven det kring salen löpande galleriet var fullt af åhörare. Detta oaktadt var det så tyst, att man kunnat höra en knappål falla, när fru Morgenstern tog ordet och förklarade att mötets första arbetsdag ingått.

Tretton föredrag voro bestämda för förmidda-gen af delegerade från lika många land. Menin-gen var, att hvarje talarinna skulle gifva en kort öfersikt af kvinnofrågans ställning inom det land hon representerade. Till och med Persien och Armenien skulle hafva sitt ord med i laget. Denna planläggning för kongressens arbete var förträffligt uttänkt och bildade ett godt under-lag för vidare ingående på speciella frågor under de följande dagarne. Tyvärr kunna vi här knappast mer än uppräknat namnen på de ta-lande och antyda något af innehållet. Men för den, som är vidare intresserad, finnas alla mö-tes förhandlingar ordgrannt återgifna i en bok, hvilken framdeles kan rekvireras från Berlin mot erläggande af 3 mark och postporto. Vi skulle vilja rekommendera denna lektyr både som ett intressant studium och som en handbok för statistiska uppgifter från alla land.

(Slut i nästa nummer.)

Bobbie.

Skiss för Idun af Lilli.

Det var en vacker, varm septemberdag. Midt i hetaste solskenet på stora gräs-planen i prästgårdsträdgården låg Bobbie helt makligt utsträckt. Han hade sofvit länge och låg nu och tittade sig omkring med omorgnade ögon.

Några steg ifrån honom på verandatrap-pan stod hans unga ägarinna leende och glad som alltid, hon balanserade på yttersta spetsen af sin lilla fot, i det att hon med en vacker, blodröd rosenknopp slog efter en närgången fluga. Ett par trappsteg nedanför henne stod en ung man, det var pastorsadjunkten — en särdeles god vän till Bobbie — han såg upp till den vackra, strå-lande uppenbarelsen framför honom och ta-lade varmt och ifrigt, fast i nästan hviskan-de ton, till henne.

Allt detta föreföll Bobbie tämligen oin-tressant, men man kunde ju inte heller be-gära för mycket af honom, han var bara en liten svart valp af föregifven ulmerdogg-ras, och det fanns så mycket, så mycket, som han rakt inte förstod sig på.

Bobbie slöt åter igen sina små sömniga ögon för att försjunka i sitt förra dvallika tillstånd, men i det samma väcktes han hastigt till medvetande af ett litet klingan-de, öfvermodigt skratt, han for upp och stod med ett hopp på alla fyra och stirrade med ett förvånadt uttryck på de båda unga män-niskorna på trappan.

Bobbies ägarinna, Ester, slet nu med ett enda ryck alla bladen af den stackars törn-rosen och kastade dem skrattande upp i luften. De föllo ned igen som ett regn af blod, somliga stannade i hennes eget ljusa hår och lågo där likt tunga, röda droppar.

Hej, det såg lustigt ut!

Bobbie rusade fram med ett muntert skall och lyckades efter ett klumpigt hopp att fånga några af de sista fallande, röda bla-den i sitt uppspärade gap.

Ester svängde om på klacken och för-svann genom glasörrarna, och strax därpå trängde tonerna af den mest ystra, upp-slupna lilla galoppad, framhvirflad på pia-not, ut till de båda på trappan, den unge mannen och Bobbie.

Bobbies vän stod stilla en stund, stel och blek som en marmorstod, endast de mörka ögonen, som sköto blix på blix, förrådde, att han var en lefvande varelse. Slutli-gen steg han ned för trappan, tryckte hat-ten ned i pannan och gick därifrån med hastiga steg, åtföljd af Bobbie. Då de pas-serade förbi förstugudörrarna, höll den unge mannen på att falla öfver en af de många lårar och koffertar, som stodo där. Han gick icke in och upp på sitt rum, som Bob-bie hade tänkt sig, utan marscherade med fasta, stolta steg öfver gården och landsvä-gen, men då han kom in i den skyddande skogen, förlorade han sin strama hållning och saktade sina steg. Bobbie larfvade helt beskedligt bakom honom, då och då kastan-de en ifrigt forskande blick åt sidorna, för att möjligen få syn på någon ekorre eller hare eller något annat trefligt. Men intet visade sig denna dag för att fresta Bobbie till olydnad, utan han traskade snällt och undergifvet i hälarerna på sin vän, som han blifvit lärd att göra.

Efter en lång vandring nådde de en liten

skogstjärn med djupt, dystert vatten. Den unge mannen ställde sig på en utskjutande sten och stirrade ned i den svarta, bottenlösa afgrunden. Hans ansikte var fortfarande blekt, och hvarje drag däri tycktes steladt i sorg och smärta.

Bobbie satt en lång stund helt tåligt och betraktade sin vän och uppfostrare, så morrade han ett par gånger, gäspade och viftade med svansen, allt för att väcka pastorns uppmärksamhet, men förgäfvades. Då vaknade hos honom ett starkt begär efter att rymma, han kastade en orolig blick åt sidan, smet in under ett par buskar, kröp ut på andra sidan och var snart långt ifrån sin dystre följeslagare. Ingen hvissling förnams för att kalla honom tillbaka till pliktens och lydnadens besvärliga stråt. Segerglad rusade han nu hit och dit, jagade upp harar och fåglar, skällde på ekorrarna, hoppade, skuttade och sprang, glad som en odygdig, ostyrig hundvalp kan vara.

Då han långt om länge återkom till sin herre, upphettad och med hängande tunga, fann han denne liggande på mossan, stödd på ena armbågen och med blicken drömmande riktad på den bjärta, rödaktiga solglimt, som oförväget trängt sig in bland de mörka granarna.

Bobbie stack svansen mellan benen och kröp fram till honom, väntande den aga, som aldrig uteblef, då han varit olydig.

Men den hand, som nu sträcktes mot missdådaren, slog icke, utan strök i stället gång på gång smekande öfver hans svarta päls. Utom sig af tacksamhet och glädje slickade Bobbie sin väns händer.

Nu fick denne syn på något, som tycktes i hög grad uppröra honom och störa det nyss återvunna lugnet. Han böjde sig fram och lösgjorde försiktigt från Bobbies halsband ett stort, blodrött rosenblad, som suttit insnärjdt däri, tog det varsamt mellan sina fingrar, tryckte en häftig kyss därpå och lade det sedan mellan bladen i sin plånbok.

»Det enda minnet,» sade han bittert, »ett halfvissnadt, sönderrivet törnosblad...»

Därpå reste han sig och gick tillbaka till prästgården, följd af Bobbie, som ännu flämtade efter jaktens ansträngningar. — — —

Det var några timmar senare samma dag. Bobbie befann sig åter på gräsplanen. Han var mycket missbelåten: allting var som förgjort denna eftermiddag, ingen brydde sig om honom. Ester var försvunnen, pastorn larmade, instängd i sitt rum, med byråldor och koffertar, och till och med Kurre, den lilla feta knärackan, var utom hör- och synhåll. Annars hade stackars Bobbie kunnat skaffa sig en munter stund genom att reta och plåga bemälda argsinta kreatur, som inte kunde fördrå den stora, otympliga valpen med det grofva skallet och de hvassa tänderna.

Som sagdt, Bobbie var ytterst missbelåten. Om bara inte det där stenkumlet funnits där! Det var en nagel i ögat på Bobbie, han hade allt sedan han först kom till prästgården haft en brinnande lust att springa upp bland de konstiga stenarna i kumlet och se efter, hvad som fanns under de stora ormbunkarna, som tillika med de röda krasseblommorna växte däruppe. Det måste naturligtvis vara något alldeles särskildt intressant, efter som Bobbie tre olika gånger fått mycket stryk, därför att han försökt klättra upp och se efter.

Sedan hade han aldrig vågat närma sig stenkumlet, han hyste stor respekt för det. Alla de röda krasseblommorna, dem hatade han riktigt af hjärtat.

Han tyckte sig alltid läsa ett hångrin i deras eldröda ansikten. »Vi veta det, vi vi veta det,» hviskade de och svängde triumferande sina smala halsar. Just nu drog en vindfläkt genom trädgården och kom de röda blommorna att på sina långa, böjliga stänglar utföra en vild dans, de körde ihop sina hufvuden, hviskade, nickade och svängde. Bobbie uppfattade detta som en personlig förolämpning och vände förtretad ryggen åt hela sällskapet.

I detsamma fick hans förargelse en afledare i en stor, hvit fjärl, som slagit sig ner på ett grässtrå helt nära Bobbie. Denne, som ansåg detta vara väl närgånget, lyfte sin ena tass för att krossa den påflugne gästen. Fjärilen flög upp och började på ett högst sinnesförvirrande sätt hvirfla rundt kring stackars Bobbies nos, som oupphörligt gäckades i sina tafatta försök att fånga det lekfulla barnet af luft och sol.

Slutligen uppgaf Bobbie striden och rusade in i ett buskage, föll ned under en syrenbuske och sträckte alla fyra benen ifrån sig, för att i en välgörande sömn glömma alla sina vedervärdigheter.

Men hans hvila skulle ej heller denna gång blifva ostörd.

Midt inne i det stora täta buskaget finnes en rund öppning, där det nätt och jämnt är plats för en trädgårdssoffa. Detta är Esters lusthus, hon har själf inrättat det. Hon tillåter ingen människa att sätta sin fot dit, det är hennes lilla ostörda rike, och dit går hon, då hon antingen är mycket glad eller mycket ledsen och vill vara i ro. Men Bobbie har varit därinne många, många gånger, och då hans öra nu nås af ett ljud likt en kväfd snyftning, kommande där inifrån, smyger han sig också dit.

Där finner han Ester liggande på soffan, men icke den glada, strålande uppenbarelse, han är van att se, utan en Ester, upplöst i tårar och som med en hvit liten näsduk söker kväfva de häftiga snyftningar, som skaka hennes gestalt.

Bobbie lägger sitt svarta hufvud intill hennes bröst och ser på henne med sorgsna ögon, här är något riktigt galet fatt, det känner han.

»O, Bobbie,» utbrister hon i en lidelsefull hviskning, »älskling, du kan inte hjälpa mig. Det kan ingen... ingen... mer än han... och nu... reser han!»

Hon slog för ett ögonblick armarna om Bobbies hals och framhviskade: »Jag har varit så gränslöst elak, att han kan aldrig förlåta mig — aldrig...»

Hon betäckte vid dessa ord sitt tårsköljda ansikte med händerna, glömmande allt för sin sorg och ånger.

Vid denna rörelse rullar näsduken till marken, Bobbie, som alltid är för spektakel, nappar den åt sig och rusar hufvudstupa ut ur buskaget. Härvid är han nära att ränna ikull sin vän — den unge prästen — som just kommer gående förbi. Denne hugger tag i den svarta tjuften, för att främtaga honom det stulna, men i detta ögonblick höres åter en svag, kväfd snyftning, och den unge mannen släpper sitt grepp i Bobbies nacke. Andlös lyssnar han, närmar sig buskaget, böjer undan grenarna, hvilka slå igen efter honom — och han är därinne.

Bobbies öra nås af ljudet af ord, fram-

sagda med bruten röst, samt snyftningar. Men sedan, plötsligt, hörs ett halfhögt rop, tolkande den djupaste glädje, som kan rymmas inom en människas bröst.

Allt det där bryr Bobbie sig inte om, han springer som en galning i cirkelrunda ringar under buskar och öfver blomsterkullar, sliter och ruskar i näsduken, morrar och skäller och bär sig åt just som hvad han är, en klumpig, svart och lekfull hundvalp.

I romanbilagan

afslutas, som våra läsarinnor finna, i dag Mathilda Roos' gripande berättelse »Helgsmåls-klockan», hvilken, efter hvad vi förnummit, allestäles mottagits med välförtjänt beundran. I nästa nummer begynner så en ny romanföljetong, äfven den af mindre alldagligt literärt värde och rik på spännande intresse. Dess namn blir:

Guldmakaren

En modern alkemistroman

af

Richard Nordhausen.

Det tyska originalet till denna egendomligt stämningsfulla bok har i sitt hemland väckt stort uppseende, och vi känna oss fullt öfvertygade, att äfven vår svenska läsekrets lifligt skall komma att tilltalas af dess lika gedigna som underhållande egenskaper.

Redaktionen.

Våra flickors skoldräkt.

Genom godhetsfullt tillmötesgående från fru Gurli Linder äro vi i tillfälle att redan i detta nummer meddela ett referat af det föredrag, om en hygienisk och praktisk skoldräkt för flickor, hvilket fru L. i går torsdag höll å Vetenskapsakademiens hörsal.

Efter att inledningsvis ha yttrat sig om dräktreformens utveckling i Amerika och den svenska Dräktreformföreningens bildande och verksamhet, öfvergick talarinnan till ämnet för aftonens föredrag.

Åstadkommandet af en praktisk och hygienisk skoldräkt var en af de första uppgifter dräktreformföreningen försökte sig på att lösa. Man gjorde sig då först reda för, i hvilka afseenden den vanligen brukliga beklädnaden för flickor i skolåldern var olämplig och ur hälsosynpunkt förkastlig. Det befanns, att denna dräkt är i hög grad *ojämnt värmefördelande* — somliga partier öfverhettas, under det andra få alltför litet värme — *tung* och *obekvämlig* — exempelvis kan nämnas, att det finns helt små skol-flickor, som bära på en underkjolstyngd af ända till 4 kg. — samt *utöfvar* på åtskilliga delar af kroppen *ett skadligt tryck*. I detta sammanhang nämnde talarinnan, att skol-flickor ofta bära snörlif, samt påvisade, hvilken skadlig verkan snörlifvet måste hafva på en icke fullt utbildad kropp och or-

ganer, stadda i utveckling. Dräkthereformföreningen utarbetade alltså modeller till en beklädnad, i hvilken alla dessa brister voro afhjälpta. Denna dräkt hade dessutom fördelen att kunna användas som gymnastikdräkt. Flickorna hade endast att för gymnastik taga af klädningskjolen och byta om på fötterna. Underkjolarna voro nämligen ersatta med ett par yllefodrade byxor af samma tyg som klädningen. Att eleverna tillåtas gymnastisera i kjolar och tätt åtsittande klädningslif, trodde talarinnan ej numera förekom i någon skola. Man borde emellertid se till att göra omklädningen till gymnastik så litet tids- och kraftödande som möjligt.

Men dräkthereformföreningen hade ej tagit tillräcklig hänsyn till att flickor fort växa ur sina kläder. Den reviderade därför sina skoldräktsmodeller och vidtog ett par förändringar, som skulle göra underkläderna lämpliga att »växa uti». Lifestycket försågs med en lång, rynkad isättning öfver bröstet; baklinningarna å byxorna gjordes mycket större och försågs med dragband, så att de småningom skulle kunna vidgas ut.

Mot skoldräkten i detta skick har dräkthereformföreningen ej hört mer än en enda anmärkning, nämligen att den är försedd med för många knappar med ty åtföljande knäppning. Dräkthereformföreningen frågade sig då: »Hur skall man kunna bibehålla alla de vunna fördelarne och ändå minska plaggens antal och de många påknäppningarna och på så sätt göra midjan i det närmaste alldeles fri?» Det var resultatet af dessa bemödanden talarinnan nu hade att framlägga.

Underplaggen i den nya beklädnaden äro — om man undantar strumporna — endast två: en *chemilet* och en *mellandräkt*. *Chemiletten* (ett plagg, motsvarande linne och byxor) är af bomull. Den göres hög i halsen, vid öfver bröstet, förses med ett långt bakstycke, ungefär till knävecket, samt med dragband i klaffen och med armar till armågen. De flickor, som bära tröjor af ylle eller Lahmannsbomull, försedda med armar, behöfva ej armar i *chemiletten*; denna knäppes i så fall ihop öfver axlarna.

Mellandräkten (lifestycke och delad kjol i ett plagg) göres af ylle. Flere sådana dräkter i olika tygsorter visades och beskrefvos. På sommaren användas naturligtvis mellandräkter af bomull.

Klädningen består af kjol, försedd med en ficka i hvar sida, och blus.

Fru Linder nämnde så några ord om foten och dess beklädnad. Hon förordade långa, varma strumpor, helst olika formade för höger och vänster fot. Detta bör naturligtvis äfven kängorna vara; de moderna, öfverdrifvet höga kängskaften ha visat sig i flere afseenden skadliga och böra därför undvikas. Skodonon böra beställas och ej, som det heter, köpas färdiga.

Fru L. avslutade föredraget med att uttala den förhoppningen, att allt flere skola inse plikten och fördelen af att ge sig själfva och sina barn en sund och ändamålsenlig beklädnad, och varnade mödrarna för att påtaga sig ansvaret att låta sina döttrar få samma dåliga vanor med afseende på klädedräkt, som de själfva vuxit upp uti. Hon hoppades vidare, att *sporten* och *undervisningen i hälsovårdslära* skola ge reformvännerna ett godt handtag, samt påpekade hur behöfvet af en *arbetsdräkt* för kvinnan gör sig allt mer gällande. Det resultat

man nu fordrar af det kvinnliga arbetet är så stort och så viktigt, att kvinnan, hvilken verksamhetskrets man än må företrädesvis hänvisa henne till, måste ha en dräkt, som ej hindrar henne i hennes arbete, ej fordrar af henne en stor daglig kraftförbrukning och ej på något sätt menligt inverkar på hennes hälsa.

Konsten att låta fotografera sig

Att fotograferandet är en konst, vet hvar och en, men att det äfven kan vara en konst att låta fotografera sig, därom öfvertygar du dig bäst genom att ta första bästa fotografialbum i handen och bläddra igenom det.

Att hvar och en på sitt porträtt vill se så hyggligt ut som möjligt, är ju helt naturligt; skada blott att just denna önskan så ofta för till alldeles motsatt resultat! Denna din önskan får alltså inte understödjas blott af din fåfänga, den måste också underordna sig din eftertanke, *hvare* egentligen det karaktäristiska i ditt yttre ligger, och *huru* du kan bidraga att låta det med fördel komma till uttryck.

För att nu börja med dräkten, är det ingalunda nog, att denna i och för sig är vacker och smakfull, utan den måste vara bägge delarne just för *din* person. Om du alltså redan i det alldagliga lifvet endast bör bära, hvad som »kläder» dig, d. v. s. framhäfver dina förtjänster och döljer dina brister, så gäller detta i än högre grad vid séancen hos fotografen. Toalettkonstens och den goda smakens allmänna lagar göra sig naturligtvis gällande äfven här.

Det är icke lämpligt att vid fotograferandet bära en alldeles ny dräkt. Vecken i en redan nyttjad toalett smyga sig bättre och ledigare efter din gestalt än i en ny — en allt för begagnad dräkt, som redan förlorat sin fason, väljer du naturligtvis ej heller — och vidare medför en spritt ny klädnad, som ännu ej hunnit bli riktigt ett med din person, lätt det oangenäma intrycket af något uppsträckt och utpyntadt.

Af samma skäl må din toalett gärna vara modern, blott icke hvad man kallar »högmöden». Hvarje modeöfverdrift gör dig dubbelt märkbar på en afbildning, och du gör väl i att undvika dem, ej endast därför att de oftast gå stick i stäf emot den estetiska känslan — så t. ex. äro de moderna vida armarne en fasa för alla fotografer — utan äfven emedan de hastigast bli föråldrade och bilden därefter, sedan moden nycken är förbi, ter sig snart sagdt parodisk.

Helt och hållet fritt tar sig ansiktet bäst ut; en rund, stor hatt bör undvikas redan för den skugga, som den ovillkorligen kastar öfver ansiktets öfre partier. En natt och vacker liten kapotthatt kan däremot bilda en rätt klädsam ansiktsram för unga fruar; dock är en hatt, vare sig sluten eller rund, tillåtlig endast på knäbilder, aldrig på bröstbild.

Bör porträttet visserligen ej göra intrycket af något uppklädt, så må du därför dock icke låta fotografera dig i en allt för hvardaglig dräkt. En bild, som ju saknar rörelsens och färgens behag, behöfver flere yttre medel för att tilltala än personen själf; drag därför försorg om att genom någon lämplig tillsats: en blomma, ett band, ett stiligt smycke, en vacker spets höja toalettens verkan. En mörk, enfärgad klädnad kräver framför allt en genom kontrasten verksam komplettering, under det en ljus, liflig toalett genom dylika tillsatser lätt gör ett för brokigt och oroligt intryck.

De dagar, då man nästan utan undantag låt fotografera sig i svart, äro förbi; nu för tiden äro, särskildt för unga flickor, ljusa dräkter mycket mer omtyckta. Detta har sin förklaring i de framsteg, som fotograferingskonsten gjort, ty om förr i världen hvarje ljus klädnad tog sig ut som en mjölsäck eller en hvit plätt, göra nu de färgkänsliga plåtarna det möjligt att få fram de finaste nyanser i de ljusa toaletterna, så att till och med utpräglade brunetter ej behöfva dra sig för att låta fotografera sig i sin bruddräkt.

Att många färger förändra sig vid fotograferandet är bekant. Rödt och gult bli mörkare, grått och blått ljusare, det sistnämnda emellanåt till och med alldeles hvitt. Vid enfärgade toaletter kan man ju lätt ta hänsyn härtill; för fler-

färgade och mönstrade tyger förändrar den ena eller andra färgens oberäknade framträdande eller dämpande ofta verkan till den grad, att det alltid är bäst att i denna punkt på förhand rådgöra med fotografen.

Broderier, pärlor, ljusa spetsar, sammetsbesättning te sig fördelaktigt; allt för obestämda och förtonande färger liksom oklara mönster göra sig ej gällande. Ylletyger bilda vackra, mjuka veck; sammet och siden göra god effekt genom sitt färgspel, men atlas är för styft och af för stark glans. Stärkta saker göra sig stelt och oklädsamt.

Af stort inflytande på fotografien och af ännu mera omedelbar verkan är hårklädseln. Äfven här gäller att iakttaga den goda smakens allmänna lagar och följa modet endast så tillvida, som detta låter sig bringa i samklang med ditt utseende. Ett ledigt arrangeradt, lätt vågadt hår gör sig i allmänhet bättre än ett slätstruket och glättadt. Bär en ung flicka håret rakt tillbakastruket och i hängande fläta, är det lämpligt att lägga fram ändan af flätan öfver ena skuldran, ej blott för att framhålla hårets färgning, utan äfven för att detsamma åtminstone på ena sidan ej må ligga för stramt efter hufvudet. Unga flickor klädas för öfrigt ofta nog förträffligt af ett utslaget, i lätt oordning anbragdt hår. Dock må man vid denna pittoreska »oordning» ej gå så långt, att vederbörande få utseendet af vild zigenare eller indiansquaw.

Än viktigare än både dräkt och hårklädsel är naturligtvis ansiktet själf. »Ja,» menar du, »det står nu tyvärr inte till att ändra, det får man ta, sådant det är!» Insåge blott alla detta ordentligt, skulle mycken möda besparas fotografen, ty just bemödandet att se annorlunda ut än man är medför de olyckligaste resultaten.

Fotografens uppmaning att ge ansiktet ett alldeles naturligt uttryck är tyvärr lättare gifven än följd. Medvetandet att våra drag nu skola fastas på bilden ger så lätt åt dessa något ansträngt och tvunget, och den bestämda riktning, som anvisas vår blick, gör denna stel och stirrande. En erfaren fotograf känner också, hur denna nödda orörlighet stör anletets behag, och han förstär — för att ej låta ditt ansikte antaga denna stelhet, utan bibehålla dess smidighet — att samtala med dig ända in i det afgörande ögonblicket och att begagna en gynnsam sekund för bildens tagande, kanske utan att du själf anar det.

Ett direkt skratt kläder ej, då det förvränger ansiktet för mycket på bredden. Däremot förskönar mycket ett leende, som ligger mer i ögonen än kring munnen. Sammanpressade läppar ge ansiktet ett hårdt uttryck; bäst är att lindrigt skilja dem åt, som om man just skulle till att tala.

Ju enklare ställningen är, dess bättre motsvarar den den goda smaken; äfven för många och påfallande accessoarer verka ofint. Alla dessa tropiska landskap, vildt romantiska klipp-partier och balustrader, dessa på alla kråkvinkel-fotografier stereotypa blomsterkorgar, vaser och palmvippor äro af högst vulgär effekt. En svagt förtonande bakgrund, på hvilken ett par växt- eller landskapskonturer natt och jämnt antydas, är nu också det af modet mest gouterade.

Innan du går till fotografen, gör du klokt i att klargöra för dig själf, om ditt ansikte gör sig bäst i fjärdedels, half, trefjärdedels, *en face* eller profilbild. Och om spegeln härvid ej ger dig nödig ledning, kunna nog tidigare fotografier hjälpa dig. Profilbilder äro i allmänhet intressantast, dock ägna de sig blott för ädelt och skarpt skurna ansikten, i synnerhet måste näsan vara välbildad.

För fylligare damer äro bröstbilder, för smärta knästycken att föredraga. Helfigur begagnas föga i våra dagar, då fötterna i allmänhet verka oskönt.

Endast när dräkt, ställning och min på så sätt harmoniskt sammansmälta och du själf genom hållningens behag och uttryckets vänliga naturlighet arbetar fotografen i händerna, kan det bli honom möjligt att i porträttbilden uppnå ideal: att icke blott låta din yttre fysiognomi komma till förmånligaste verkan, utan äfven ge en bild af din inre personlighet, din andliga individualitet.

Att detta må lyckas dig vid nästa »sittning», ärade läsarinna, därtill önskar jag dig bästa framgång.

Helene Stökl.

“Familjemeddelanden”.

En *familjetidning* sådan som *Idun*, spridd och läst i de vidaste kretsar öfver hela landet, måste ovillkorligen vara det allra lämpligaste och närmast till hands liggande organet för alla tillkännagifvanden om födde, förlovade, vigde och döde. För visso är det just damerna inom familjerna, som med det lifligaste intresset följa dessa tilldragelser inom hemmets värld, hvilka genom det knappa annonspråket dock uttrycka och innebära så mycket, och annonser af detta slag, införda i *Idun*, träffa där i vidare utsträckning den intresserade familjepubliken öfver hela vårt land än genom något annat svenskt tidningsorgan.

Under rubriken »Familjemeddelanden» ha vi därför anslagit en bestämd plats på andra sidan i vår annonsbilaga för dylika annonser och för dem fastställt ett pris, som rätt mycket understiger vårt annans beräknade annonspris eller för födelseannons kr. 1: 50, för förlofnings- och vigselannons kr. 2: — och för dödsannons inom ram kr. 5: —, ett pris som måste betraktas som synnerligen moderat, då hänsyn tas till vår upplagas ovanliga storlek och den jämna och utbredda spridning tillkännagifvandet därigenom erhåller.

Redaktionen af *Idun*.

Genom fyra släktled.

Några små kulturbilder från Småland, för *Idun* tecknade af L. S.

(Forts. och slut.)

Men hon teg med sin smärta, liksom hon tegat med sin lycka, och då prostinnan i nästa ögonblick ropade till henne: »Märta, Märta, jag tror du glömmet julbullarne i ugnen,» skyndade hon från sin lilla kammare med det hårdt hopkramade brevet i fickan. Och julbullarne blefvo ej brända och icke en min förrådde den unga hjältinnans tårlosa smärta. Här hade ju icke varit en »ringförlofning», således behöfde ej heller slutscenen bli känd, och Märta begrof i tysthet sin grusade ungdomsdröm. Det var först i en långt senare tid hon för en närstående vän omtalade den.

I prästgården rustades samtidigt till bröllop. En af döttrarna gifte sig nämligen med en ung präst inom stiftet. Denna gång var det visserligen hjärtat som talat, men inom den gamla prästsläkten rådde eljes kastväsendet icke mindre strängt än i Indien: en prästdotter kunde ej träda i äktenskap med en man, som icke var präst.

Märta hade hela året under prostinnans tillsyn med intresse arbetat på den vackra utstyrelsen: linneskåpet skulle blifva rikligen försedt och dukar och servetter, handdukar, örngott och lakan lågo nu gläsande hvita och manglade i långa rader färdiga att inpackas, och under det Märta och den unga bruden sysslade härmed, utbrast den senare gång på gång i jubel öfver sin lycka. »Men,» afbröt hon sig slutligen, »hvarför skall jag tala med dig härom, Märta, du vet icke hvad det är att älska, och om du än förstår allt annat, förstår du icke hvilken lycka som ligger häri.» Märta teg, och den lyckliga bruden ansåg denna tystnad för ett erkännande af hennes sista ord.

På detta första bröllop i prästgården följde under de närmaste åren ännu ett och slutligen ett tredje, och så hade »alla dufvorna,» som prosten sade, »flugit ut ur dufslaget.» Märta såg härpå utan afund, glad med de glada och mån om att genom sin kärlek fylla tomrummet i hemmet, där

nu de ensamma makarne åldrades tillsammans. Det tjänande sinnet hos Märta hade kommit till allt större utveckling, sedan hon icke mer drömde om någon äktenskaplig lycka för sig själf, men lyckan smög sig ändå, så att säga, öfver henne, i det de unga familjemödrarnas lycka kastade sin reflex öfver henne och de uppväxande barnen i deras hem blefvo nya föremål för hennes kärlek. Och långt ifrån att hennes lif skulle kännas tomt, var det tusen gånger rikare än det själfviska lif, som så ofta lefves i världen och prisas såsom den högsta grad af lycka.

Åren gingo och i Märtas mörka hår glänste redan en och annan silfverstrimma. Hon hade öfverskridit zenit, men ingen tänkte därpå, ty ännu alltjämt var hon samma Märta som förr. Då inträffade oväntadt och till sorg för vidsträckta kretsar, att den så allmänt värderade prosten borttrycktes af döden. Prostinnan följde honom snart efter, och så var det lyckliga hemmet upplöst.

De tre unga hemmen täflade nu om att få tillägna sig Märta. Hon hade blott att välja emellan dem, och hon valde det, där hon trodde sig mest kunna tjäna, ty att tjäna var ännu på ålderns dagar hennes lifsbehof, och under mer än ett tiotal af år var hon äfven här en trogen hjälp för den af sjukdom och öfveransträngning försvagade husmodern. Barnskaran slöt sig med förtroende till Märta, som nu för dessa små upprepade alla roliga sagor, hon en gång berättat för deras mamma. Till allas namns- och födelsedagar bakade hon åt dem russinkakor med namn på och stöpte till julen, såsom seden varit i morföräldrarnes hus, präktiga grenljus. Och när de små så tagit de första stegen på kunskapens väg och började läsa, var det Märta, som öfvervakade läxläsningen och så godt hon kunde förklarade bibliska historien, under det hon stoppade deras strumpor eller stickade nya åt dem.

Kom så en tid, då gossarne skulle skickas till lärdomsskolan i staden, en tid, som medförde oroliga dagar och nätter för modern, som bäfvade tillbaka för tanken på alla frestelser och faror, som skulle möta det obefästade barnasinnets. »Märta,» sade hon en dag efter en sålunda genomkämpad natt, »Märta, du måste följa mina gossar och bereda ett hem åt dem; åt ingen i världen anförtror jag dem så gärna som åt dig. Du skall genom din kärlek skydda dem för mycket af storstadens onda. Du skall fostra dem till dugande män, du, som af egen erfarenhet kan säga dem så mycket om arbetets välsignelse. Du skall lära dem betydelsen af ett godt hem och värna om barndomsminnena. Märta, du vill ju följa dem?»

Och utan tvekan och utan att rygga tillbaka för uppdragets storhet eller de sjuttio årens tyngd, svarade Märta ödmjukt och enkelt »ja». Och så packade hon in gossarnes kläder, skolböcker och leksaker samt sina egna små tillhörigheter och for vid terminens början med sina små skyddslingar till staden, där hon åt dem ordnade ett hem i öfverensstämmelse med det hem de lämnat. Och här trufdes de godt och utvecklades till kropp och själ, under bibehållande af det äkta barnasinne, som alltjämt följt dem. Sökte någon kamrat locka dem till afsteg från rätta vägen, hette det strax: »Nej, nej, icke kunna vi göra Märta ledsen,» och så mötte de med det goda samvetets frid

hennes pröfvande blick. Och hon å sin sida kände sitt gamla hjärta klappa af fröjd, hvar gång hon hörde de muntra rösterna och de hurtiga stegen i trappan, och skyndade att öppna med sitt alltid glada: »Välkomna, barn, nu skola vi se till, om jag har något godt att bjuda på.»

Visst kände hon sig emellanåt trött och besvärad af allehanda ålderdomskrämpor, men sinnet ändrades ej, och yttrade någon en undran, att hon ännu orkade med det eller det, svarade gossarne, nästan förnärmede å hennes vägnar: »Märta blir aldrig gammal.»

Själff bad hon mången gång i sitt hjärta: »Käre Herre, låt mig gå kvar, så länge jag kan vara dem till någon nytta, och sen gif mig skollof.»

Och skollof fick hon, men icke förrän hennes unga vänner en solig vårdag hälsat henne med den hvita mössan. Då kände hon liksom de, att skolgången var slutad, och återvände med dem till hemmet i prästgården, där föräldrarne med tårar i ögonen tackade den gamla för outtröttlig kärlekstjänst intill fjärde led. Och Märta log sitt blidaste leende och sade sakta: »Nu behöfs jag ej mer. Nu får jag gå.»

Och efter några veckors stilla aftynande, uppfyllt af ljufviga drömmar, fick gamla Märta, vid fyllda 80 år, sitt skollof.

Ur notisboken.

Bidrag till Stockholms flickskolor. Stockholms stadsfullmäktige, som ansett det vara i kommunuens välförstådda intresse att de högre skolorna för kvinnlig ungdom sättas i stånd att på ett fullt tillfredsställande sätt fylla sitt ändamål, hvilket svårigen kunde ske, utan att de erhöles det af kommunens bidrag beroende statsunderstödet, ha nu bifallit att Wallinska skolan, Lyceum för flickor, Södermalms och Östermalms högre läroanstalter för flickor samt Åhlinska skolan och Kungsholms elementarskola för flickor en hvar skall erhålla ett årligt understöd för åren 1897—1899 af 3,000 kr. af stadens medel samt dessutom Ateneum för flickor och Östermalms nyssnämnda flickhögskola 500 kr. hvardera för anordnade kurser i huslig ekonomi, äfvensom den af fröknarna Anna Sandström, Maria Lodin och Thalia Schoug ledda skolan 2,000 kr., allt under förbehåll att statsunderstöd till lika stort belopp beviljas dem.

De lefvandes gärning. Fröken *Fredrika Hassel*, Svenska lärarinnornas pensionsförenings f. d. räkenskapsförare, fyllde den 1 dennes 80 år. Hon uppvaktades på förmiddagen af forna och nuvarande medlemmar af pensionsföreningens styrelse. Fröken *Hilda Caselli*, i egenskap af styrelsens f. d. ordförande, frambar å de öfrigas vägnar till den gamla ett hjärtligt tack för hvad hon verkat och varit för föreningen. Under 20 års tid, till 1884, ägnade fröken *Hassel* oafbrutet tid och krafter åt pensionsinrättningens tjänst. Men hon gjorde ej blott det, som ålåg henne som räkenskapsförare. Föreningen står till fröken *Hassel* i den djupaste tacksamhetsskuld, ty det är förnämligast genom hennes insiktsfulla och energiska organisationsarbete, som föreningens ekonomiska ställning blifvit i hög grad solid och för dess dälegrare gynnsam. Trots de 80 åren åtnjuter fröken *Hassel* en ganska god hälsa, och — hvad mera är — hon äger ännu det varmaste intresse för det lif, som rör sig omkring henne.

— Geheimerådinnan *Alexandra de Labensky*, född *Bergien*, änka efter framlidne ryske envoyén vid hofvet i Darmstadt verkliga geheimerådet *Camille de Labensky*, fyllde i söndags 92 år. Den vördade gamla damen är moder till ledamoten af första kammaren frih. *Klinckowström* maka, med hvilken dåvarande militärattachén i Wien, öfverstelöjtnanten frih. *Klinckowström* 1863 vigdes i Darmstadts slottskapell. Bruden var då hoffröken hos ryska änkekejsarinnan *Alexandra*

Feodorowna och kejsarinnan Maria Alexandrowna. Geheimerådinnan har under många år varit bosatt i hufvudstaden.

*

De dödas eftermäle. Sista medlemmen af ätten Crusenstolpe, fröken *Charlotte Catharina Crusenstolpe*, har afidit i Stockholm af de skador hon erhöåll, då hon en dag i förra veckan öfverkördes af en velocipedryttare, ett telegrambud. Fröken C. kom gående Kommendörsgatan från Humlegårdshället, medan velocipedryttaren åkte Greftevegatan uppåt. Det var just i själfva skärningen af dessa gator den olyckliga sammanstötningen inträffade, vid hvilken fröken C. kastades omkull och mot trottoarkanten erhöåll ett sår å högra tinningen. Af polis fördes hon till läkare, som ägnade henne den första vården, hvarefter hon fördes till Sabbatsbergs sjukhus. Fröken Crusenstolpe var född 1826 och dotter till den bekante skriftställaren, assessorn Magnus Jakob Crusenstolpe.

— Den 30 september afled härstädes i en ålder af 77 år fru *Maria Mathilda Sterky*, f. *Moll*. Den aflidna hade två gånger varit gift, första gången med grosshandlare C. F. Bohnstedt, andra gången med f. d. ministerresidenten i Hamburg Sterky, hvilka båda aflidit före henne. Hon sörjes nu af två barn i första och fyra i andra giftet samt flere barnbarn. Utom af familjekretsen kommer den ädla och varmhjärtade kvinnan äfven att saknas af en stor vänkrets samt af de talrika fattiga, bland hvilka hon i tysthet utöfvade en storartad välgörenhet. Under sin ungdom intog den aflidna genom sin skönhet och sitt behagfulla väsen en framstående plats inom vårt stockholmska och efter sitt andra giftermål under många år inom Hamburgs societetslif. Under de senare åren lefde hon i stilla tillbakadragenhet bland och för de sina.

— Den 2 dennes afled härstädes efter en längre tids sjuklighet fru *Adèle Haasum*, född *Jones*, gift med chefen för Blekinge bataljon, öfverstelöjtnant James D. Haasum. Den aflidna, som i sin ungdom gjorde sig bemärkt i hufvudstadens sällskapskretsar så väl för en mindre vanlig fägring och intagande umgängessätt som för sin vackra sångröst, har sedan några år jämte familj varit bosatt i Ronneby, hvarest hon ej minst genom sin medkänsla för samhällets fattiga, till hvilka förmån hon då och då arrangerat konserter och föreställningar, förvärfvat allmän sympati. En tilltagande sjukdom, struplungsot, tvang henne helt nyligen att i hufvudstaden söka läkarhjälp, ehuru förgäfvat. Hon var omkring 45 år gammal och sörjes af make och sju barn.

*

Teater och musik.

K. Dramatiska teatern. Fru Ida Aalberg-Yxkulls gästspel gaf oss denna gång endast tvänne karaktärer: den Sudermannska kråkvinkelfru i »Undångömd lycka» och, som en dennas motsats och likväl i grunden — den allmänt kvinnliga, djupa, till sist segrande moderskänslan — så nära frände, *Odette*, den Sardouska demimondestjärnan, med blixlikt sken fallen från samhällets höjder. Båda voro i den talangfulla konstnärinnans kraftigt färglagda framställning af högt intresse. Om den förra ha vi redan talat. »Odette» blef nu avslutningen på den finska gästens allt för korta besök.

I synnerhet i tredje och fjärde akterna — vid återseendet med den uppuxna dottern och inför öfvervinnelsen och öfret af sig själf för dennas lycka — presterade Ida Aalberg ett djupt känsligt och öfvertygande spel, som måste gripa alla hjärtan. Hyllningen var också den mest varma och hjärtligt stämda.

Odetterepisen gaf oss för öfrigt tillfälle återse några af våra egna bästa krafter i förträffliga uppgifter. Så är hr *Fredriksons* Béchanel fortfarande glänsande och oemotståndligt spirituel, fru *Hartman* som den unga flickan alltjämt lika intagande ungdomlig. En vinnande värdighet hvilat öfver hr *Hillbergs* greve de Clermont, och hr *Skånbergs* sympatiske Philippe sekunderas förträffligt af fröken *Janson* som hans täcka lilla hustru. Nu är fru Aalberg redan rest, och det är skada, ty denna »Odette» hade säkerligen kunnat gå många gånger. Kan icke fru Björkegren-Fähræus förmås att ännu en gång framträda i sin gamla glansroll?

*

A quarantine ans.

Af

Hilma Angered Strandberg.

En afton.

Hvar komma drömmarna ifrån? ... Någon har sagt, att kvinnan vid trettio år har sin rätta tid — sin intressantaste period, men jag förnam ingenting särskildt den tiden. Inga känslor, inga tankar kvarstå som märken i mitt minne. Allting hade samma färg. Åren sprungit åstad — och jag blef 40 — 40 år! ... När jag var ung, så — om jag då alls trodde, att jag kunde uppnå denna hiskliga ålder, — var jag viss om, att allt då skulle vara slut, sagan förlänge sedan ändad, det underbara, som naturligtvis måste inträffa, redan upplefvadt, tillvaron en torr skrämmande öken. Jag tyckte, jag då rent af måste blygas att gå och skräpa bland folk, som ännu ägde rättighet till lifvet ... Och det är väl så också ... sagan är slut ... men — *hvar komma drömmarna ifrån?* Är det ett ålderdomstecken? Ha kanske alla kvinnor en sådan lönlig, hemlig tid — en hägring — en dröm lefvande som lifvet själf ...? Fast de tiga, — dölja ...

Här sitter jag, som aldrig skrivit en dagbok, som hatat allt det där, som bara sträckt mig efter lifvet själf — och talar till ingen — till ett dumt papper — till mig själf. Men jag måste — det förtär mig detta överkliga, som kommit öfver mig, sannare, hungriigare än verkligheten! Hvem skulle förstå den fyrtyoåriga med lifvet bakom sig, — ett lefvadt, fylligt lif till och med, — som känner lifsångest, som skriar efter lif, som hon aldrig lefvat! Icke ett snille, icke ens en god människa skulle förstå mig — endast jag själf, som vet, hvad jag mist ...

Morgonen därpå.

Återigen har jag drömt — drömt. — Jag vet inte, hur jag blef klädd. — När jag såg mig i spegeln, mötte mig ett ungt ansikte — mjuka drag — fuktiga ögon — jag!! — Jag kastade mig ned öfver toalettbordet och glömde allting ... jag såg med tio ögon, jag hörde med tio öron de smygande fjäten, de lätta glidande konturerna af honom — min drömbild. — En ljuf, förintande känsla steg upp i bröstet, beröfvade mig andedräkten. Jag ville stiga upp — gå ut i solljuset — till nyttig id — till mina barn — skriva till min man, som färdas så långt borta — men jag låg kvar.

En vällustig smärta innerst inne i hjärtat — en gnagande smärta — den brann som eld, men den var ljuf ...

Jag ville inte, jag var rädd för att göra det, och ändå gjorde jag det. Gick fram till skrifbordet och ref fram alla gamla bref, slet upp buntarna och letade fram det gula, sköra arket. Det frasade sprödt i min hand. Gud — när jag läste det första gången för tjugu år sedan! Jag minns dagen — minuten — hur det borrhade, borrhade — och sveid.

»Kära Louise — ett kan du vara glad för — han sade till mig: »fröken Bernt har aldrig hyst någon varmare känsla för mig, det hjälpte mig att glömma.» — Du slipper således den fatala rollen af öfvergifven!»

Så skref hon till mig, min bästa vän, *hans* syster!!

På kvällen af en lång dag.

»Förlorat» — »mist» — ringer det i mina öron. Jag har ju aldrig ägt det! — Nej, men jag kunde ha ägt det, nu vet jag det. Jag tror inte mer på förutbestämmelse, på att det skedde, som skulle ske, på att jag handlade, som allenast jag kunde handla — på att hans känsla naturligtvis var för svag till att fylla ett lif, när den icke öfvervann mig. — — — Åh dårskap — begränsning! En eller annan gång ligger vårt lif i vår hand med alla chancer, och då gäller det att ha mod att handla och ej vänta — aldrig, aldrig bygga upp, hvad som ej finns, aldrig svika naturen! — Ödet väntar, att vi skola taga dessa minuter — det dröjer, töfvar i det längsta, det står dödsstillta, det hjälper oss icke — det bidar att se, hvartåt vår kraft ligger — och därefter vänder det om, styr ut i andra farvatten, och bakom oss förändrar allt karaktär — vi kunna icke mer vända åter och ångerfullt gripa in, ty förutsättningarna finnas icke mer.

Hvad jag talar vist — och inuti mig gråter min själ! Jag känner förtviflans raseri öfver det dåraktiga fickebarn, som en gång såg det ömma, skälfvande leende, som aldrig ljuger, på den mans

läppar, hon älskade — och som icke vågade tro på sin kärleks makt, icke vågade lämna eftertanken och följa instinkten — vågade det blinda språnget i naturens famn.

Man kallade det blygsamhet, som bara var feg misstro. Detta underliga band, som jag ej kunde rivna itu — var det natur, ömtålig jungfrulighet? Aldrig! Det var början till den lek, den lek med kärleken, som sedan väft sig in i mitt långa lif, leks på allvar utan skämt, leks under det innerst inne något stuttit — fruset till is, som aldrig tinat upp. Det kommer nog den tid, då man vågar språnget — men hvad är det sedan mödan värdt! Lyckan är afkyld, innan hon når ditin — allra innerst.

Nu känner jag kärleken, nu vet jag, hur jag kunnat lära honom älska. Åh Gud — nu vet jag, att *honom* älskade jag, sedan har jag blott älskat kärleken.

Det fanns ingen nyfikenhet, ingen undran, ingen jämförelse, ingen klarhet — när han var i rummet, stod tiden stilla och rymden var fylld af het, skälfvande luft, som stod stilla äfven den, och min själ stod stilla i lyckosmärta utan namn. Ingenting hade konturer — allt var en vibrerande, tonfull massa, och jag gled — gled emot min älskade. Hvem såg det icke på mig! Äfven han — men han vågade väl ej — hvarför vet jag inte, jag vet ingenting — kanske såg han det ej ens, ty då aningen om lycka grep mig, hisnade jag och började leken, som af människorna fått så många upphöjda namn — förstod ej det omätbara allvaret som bjöd mig gripa, skynda att gripa innan tiden runnit ut. — — —

Hvem mäter allvarsdjupet af att vi två skildes istället för möttes — allvaret människoåldrar framåt — — —

En middag.

När jag hörde andra tala om hans person, hans lynne, hans utseende, hans karaktär, hans utsikter — då lät det som gatusorlet, vid hvilket jag somnar in. Det föreföll mig så aflägsat — från första stunden var du min älskade, älskade — du sådan du var eller icke var. *Hvad* band mig? — — — Jag grubblar därpå med en ångest, som vaknat efter långa års glömska. — — —

Aftonen.

Jag har sedan jagat efter kärlek och lycka med ilande fötter, ty tomheten har varit min största skräck — — — jag har måttats, sett, förstätt. — — — Slutligen har jag sjunkit hän i fredlig ro med en make, hvans innersta själ jag känner och aktar.

När jag älskade *honom* — då jagade jag icke. Stilla satt jag i vårglans, och kärleken kom till mig, föll ned i mitt sköte som en doftande, full ros. Intet begärde jag — icke en beröring af hans hand — jag hade inte förmått bära det — luften var han, rummet därinne var han, björkdungen och skogsbacken därute voro han — hvar plats där han gått fram, var fylld af honom. Och då jag såg honom, hörde honom, stodo min dröm och mitt lif stilla i ett rodnande töcken.

En morgon.

Det är vansinne att skriva ner detta — brott att tänka! Men jag tänker inte — smygande som sjukdomen ha drömmarna kommit, hans andedräkt nått mig. — Ibland frågar jag mig: är det bud från dig? Vaknar äfven hos dig ett minne? Åhnej, jag vet ju att du glömt för länge, länge sedan. — — — Då jag somnat, kommer du, så lefvande lik — din röst, ditt leende — men du lutar din kind mot min, du drar mig intill dig, jag känner din kärlek, som jag aldrig fick känna. ... Och där är en fullkomlighetens, harmoniens renhet, som gör alla andra minnen så fula och loja — det är detta jag känner, då jag vaknar. Det som varit blir styggt, endast det som inte varit är fagert — men jag begär nu, jag har lärt att begära, det är icke längre nog för mig att drömma, jag kunde slå mig själf af raseri öfver den lek, som icke ens vann åt mig ett enda uttryck af hans kärlek.

Ty du älskade mig — åh — lät mig hviska det: du älskade mig. — — —

(Forts.)

Sänd Eder omröstning

angående premiefördelningen i »Klädpenningfrågan» före den 15 dennes.

*

Försändes öfver många sorter. Begär prisurant hela riket. SPISBRÖD, C. W. SCHUMACHER, Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm. fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta speciellhandlare i hufvudstaden. FÖRSÖK!

Tatjana.

Skiss för Idun af *Elsa Lindberg.*

(Slut från föreg. n:r.)

Damorkerstern spelade stycke efter stycke. De glada melodierna, de beundrande blickarna stego Tatjana åt hufvudet liksom vin. Hon undvek icke mer gästernas långa ögonkast. Hon skratade och hviskade med de andra »oiseaux». Hon antog deras slängiga, koketta rörelser. Och i hennes svarta ögon försvann det allvarliga. Något nöjeslystet, uppsluppet kom dit i stället. Herr Birger kände igen det uttrycket, det hade funnits där i de stora öngloberna, då hon tömt sitt glas till botten, då hon sagt: »Åh den som fick dansa och ha roligt!»

»Les gaies oiseaux» spelade slutnumret. Det var en yrande vals. Men herr Birger lyssnade ej till valsen. Sekundfiolerna hade hela tiden samma accompagnemangstämma. Herr Birger hörde endast dem. »Ta! ta! Tatjana! ta! ta! Tatjana!» lät det hela tiden för hans öron. »Ta! ta! Tatjana!» Och i alla ögon, hvilka voro fästade på Tatjana, tyckte han, att det låg det samma, som sekundfiolerna ropade ut. Ta! ta! Tatjana! Ta! ta! Tatjana! Hans lilla värlösa sparf, som slumrat så oskyldigt förra natten i hans rum, hvilket han lämnat för hennes skull, för att själf vandra ut på de kalla gatorna. De finga icke komma henne för när! Nu kände han, att han ej kunde förlora henne. Han ville kämpa för att hålla henne kvar. Och det kom kraft och beslutsamhet i hans bleka ansikte.

Nu slutade orkestern. »Les oiseaux» reste sig och lade in sina instrument. Herr Birger såg Tatjana tillika med de andra försvinna bakom spegeldörrarna. Han ville skynda efter henne. En kypare hejdade honom. Inte den vägen! Ville herrn tala med någon af »artisterna», kunde han gå in här.

Inne i det s. k. »Artistrummet» stod Tatjana. Mot väggens röda ripsdraperi trädde hon fram som en vacker, leende tafla. Sina rosor höll hon i handen. Deras blodröda blad stucko bjärt af mot klädningens hvita veck. En ung, elegant herre med uppåtstrukna mustascher samtalande

med henne. Ingendera märkte de herr Birger, förrän han stod tätt invid dem.

»Och ni tillåter mig att bjuda er på supé?» Den unge herrn böjde sig närgånget fram mot Tatjana.

Hon hann ej svara. Herr Birger hade fattat henne hårdt om armen. »Nej, fröken här kan ej antaga er inbjudan!»

De två unge männen sågo hvarann skarpt i ögonen.

»Med hvad rätt, min herre, blandar ni er i detta?» — brusade den andre ut.

Herr Birger var blek ända intill läpparna. Han andades onaturligt häftigt. »Ty jag är... jag är...»

»Fröken själf afgör», klippte den andre högdraget af.

»Säg, fröken», fortsatte han, »har denne rätt att förbjuda er antaga min inbjudning? Är han kanske er bror?»

»Nej», klang det från Tatjanas mun klart och tydligt.

»Har han rätt öfver er på något annat sätt?»

Tystnaden sänkte sig ned mellan de tre. Herr Birgers pulsar stodo stilla, hela hans varelse gick upp i väntan på ett svar, hans ögon hängde fast vid hennes mun, men Tatjana fortsatte att tiga. Endast hennes händer, som höllo rosorna, darrade häftigt. Två blodröda blad föllo af och sväfvade lätt och sakta ned mot golfvets mjuka matta.

»Nej, han har ingen rätt öfver mig.» Tvänne svarta ögon sågo stelt och främmande förbi herr Birger. Orden hade kommit så tydligt och lugnt.

»Tillåt mig, min fröken!» Den unge eleganten krökte artigt sin arm. Tatjana lade sina yttersta fingerspetsar därpå. Den hvita klädningen, — bagnet sista kvällen, innan hon flydde, — sopade ljudlöst öfver mattan.

Herr Birger stod ensam kvar. Stelt stirrade hans ögon på samma fläck — på två röda rosenblad.

»Lokalen skall stängas. Vänta herrn på någon?» Vaktmästaren måste gifva herr Birger en puff för att få honom att höra upp. Nej, herrn väntade icke på någon; och han gick. —

»Om den människan hade sitt fulla förstånd i behåll, vill jag ge mitt hufvud,» sade vaktmästaren, när han läste dörrarna.

Hem kom herr Birger, och upp på sitt lilla fattiga rum kom han. Där satte han sig ned på soffan med ytterrocken på. Hatten föll af hans hufvud, men han gaf ej akt på det. Lampan tände han icke. Månen sken in i rummet, stor och klar tvärs genom den lilla tyllbiten, som Tatjana satt upp med knappålar i går kväll. Herr Birger satt tyst och stilla, och rundt om honom var det tyst och stilla. Endast från skyltmålarens ljud åter vaggsgången liksom i går afton.

Sof! sof! liten sparf!

Stackars, värlös liten sparf! — Nej, det var ej sant. Hon var ingen liten sparf mer. Hon var en riktig, flygfärdig fågel, en glad fågel som de andra.

Lifvet var ju sådant. Det var endast sådana där hjärtaupna, blödsinta stackare som han, hvilka ha så svårt att fatta det. Och ändå... ändå...

Inom honom smalt den stela sorgen i stora, varma tårar. Månen hade gått bak molnen. Ingen såg och ingen hörde. I det lilla fattiga rummet satt en man i mörkret. För sina ögon höll han en liten hvit, hopskrynklad snibbkrag — och han grät.

En gång i sitt lif begråter en man sin tro på det goda. Sedan har han inga stora, varma tårar mer.

Innehållsförteckning.

Charlotte Pendleton; af *Estelle.* (Med porträtt). — På bröllopsresa; dikt af *Ernst Högman.* — »Kamelen»; af *A. M.* — Kvinnokongressen i Berlin; bref från Iduns korrespondent. — »Bobbie»; skiss för Idun af *Lilli.* — I romanbilagan. — Våra flickors skoldräkt; efter *Gurli Linder.* — Konsten att låta fotografera sig; af *Helene Stöckl.* — »Familmjemedelanden». — Genom fyra släktled; några små kulturbilder från Småland, för Idun tecknade af *L. S.* (Forts. och slut). — Ur notisboken. — Teater och musik — A. »arante ans; af *Hilma Angered Strandberg* — Tatjana; skiss för Idun af *Elsa Lindberg.* (Slut fr. föreg. n:r). — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Anagram.

1-sta ordet.

Med is och snö,
Med vilda färder
I kalla, norrskensljusa nätter
Mitt första du förbinda bör
Och ej med tö
Samt öppna vatten,
Ty då det ingen nytta gör.

2-dra ordet.

Tänk väl dig för,
Förrän mitt andra
Du till en fråga går att göra;
Din välgång kan däraf bero.
Ett feltag tör
Ditt lif förstöra,
Helst om det gäller hjärtats tro.

3-dje ordet.

Mitt tredje plär
Väl icke ställa
Så högt som herr Andrée sin kosa,
Men trifs dock godt i luftig rymd.
Han fjädrar bär,
Har vingar snälla,
Och vill ej se sin utsikt skymd.

Aritmorem.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
= stor stad.
6 14 = träd.

- 13 1 = träd.
- 14 11 = djur.
- 6 4 1 = träd.
- 5 11 3 = ljud.
- 4 8 2 12 = kärll.
- 14 6 10 4 = vapen.
- 11 12 6 14 = ädelsten.
- 12 9 2 10 = blomma.
- 4 8 9 3 6 = fruntimmersnamn.
- 10 13 5 8 11 = köpmansterm.
- 7 9 5 8 11 3 = räkneord.
- 12 11 3 8 2 7 = öfverfartsmedel.

E. O. N.

Vokalförändringsgåta.

Med *a* hur den medaljen var,
Som samlaren fick dyrt betala;
Med *o* hvad hvarje sjöman gör,
Om armarne ej äro skrala;
Med *å* gör den sin öfverman
I stridens hetta icke finner;
Med *ö* hvad ingen botten har
Men hvari ofta vatten rinner.

S. L.

Litet hufvudbry.

a a e e e e e e e e n n
n n n n p p p p r r r r
t t t t t w w w w

Bilda af ofvanstående 7 delar — tillsammans innehållande 31 bokstäver — en figur (slinga), så att resultatet blir namnet på en stad, fyra gånger upprepadt.

S. L.

Geografisk förvandlingsgata.

- 1) Gni pön kil = stad i Sverige.
- 2) Mari ta = vattenfall.
- 3) Auk i en ask = landskap i Ryssland.
- 4) Rata slav = ruin.

Ifyllningsgåta.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
*														*
	*												*	
		*									*			
			*							*				
				*					*					
					*			*						
						*	*							
							*	*						

1) En svensk stad, 2) person i ett känt skådespel, 3) hvad du är, 4) ett väckelsemedel, 5) berömd matvara, 6) intresserad läsare, 7) strandfynd, 8) utmärkt finsk författare, 9) ett slags medicin, 10) telefon ofvanifrån, 11) bildspråk, 12) undergörare, 13) mörkrets fiende, 14) lyckträff, 15) djur.

Om orden äro rätt funna, bilda de i stjärnorna infallande bokstäfverna namnet på en vida bekant »undergörare».

Trio.

- 5) Nölhaf kabaln = del af sydöstra Europa.
- 6) Erna dan = bergskedja.
- 7) So torck = stad i Tyskland.
- 8) Isak ag ann = stad i Japan.
- 9) Bas lo sin = stad i Portugal.
- 10) Holl gemen = stad i Sverige.
- 11) Korta nie = provins i Österrike.
- 11) Madam rest = stad i Holland.
- 13) Krynn rä kab = socken i Sverige.
- 14) Ipo tä eni = rike i Afrika.
- 15) Malte lius = berg.
- 16) Gro na gat = stad i Ryssland.

Begynnelsebokstäfverna gifva ett känt ordspråk.

Lösningar.

Logogryfen: Trosfriheten; Rio, ren, Tor, ro, ros, senor, tenor, toner, son, tro, ris, torf, torrt, fet, tior, fin, fest, fenor, rot, trofé, stor, tofs, rost, fort, hof, tre, ferier, hot, ost, teori, het, reson, frost, ref, fors, is, nors, stoft, fri.

Korsgatan: 1) Bramin, 2) nymåne, 3) Amanda, 4) måndag, 5) badare, 6) Skagen.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas tillhvarje husmoder

Tandläkare dr. Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur

Finns å de flesta apotek, i partymått och hos hvar handlande. Färdigställning för Sverige hos Stockholm, Bendix, Josephson & C:o, 11 Regeringsgatan